



బాలబాలికల కత్యంతనీతిబోధకంబగు
Sumati Kalatakam
 సుమతి శతకము.



పల్లిపర్తి
 మారుతిరాం అండ్ కో.,
 బుక్ సెల్లర్లు,
 బెజవాడ.

—
 1934.

నెల దు. 0—1—0.

మారుతి హిందూదేశ చరిత్రము.

గ్రంథకర్తలు :

యస్. యస్. సోమయాజులుగారు, బి.ఎ., ఎల్.టి.,

మునిమాణిక్యం నరసింహారావుగారు, బి.ఎ., ఎల్.టి.,

మారుతి హిందూదేశచరిత్రకథలు 4, 5 త అపూర్వపుడు 0- 5-0

ఆంధ్రదేశ చరిత్ర కథలు 5 త ,, 0- 5-0

మారుతి హిందూదేశ చరిత్ర 1వ ఫారము ,, 0- 8-0

డిటో 2వ ,, ,, 0-12-0

డిటో 3వ ,, ,, 0-12-0

గుంటూరుమండల చరిత్ర 4 తరగతి ,, 0- 4-0

మారుతి జాగ్రఫీలు.

గ్రంథకర్త :

అడిదం నారాయణమూర్తిపంతులు, ఎం.ఎ., ఎల్.టి.,

హెడ్ మాస్టరు, మునిసిపల్ హైస్కూలు, అనకాపల్లి.

విశాఖపట్టణముజిల్లా భూగోళము అపూర్వపుడు 0- 4-0

మారుతి జాగ్రఫీ 1వ ఫారము ,, 0- 8-0

డిటో 2వ ,, ,, 0-10-0

డిటో 3వ ,, ,, 0-12-0

గుంటూరుజిల్లా భూగోళము (పి. అప్పారావు) 0- 4-0

కృష్ణాజిల్లా భూగోళము (N. S. Somayajulu, B.A., L.T.) 0- 4-0

Maruti Primer (Anglo Telugu) 0-2-0

మావద్ద అన్ని కంపెనీలవారి వాచకములు, స్కూలు పుస్తకములు,

సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములు, వైద్యగ్రంథములు, హరికథలు, బజారు

రకము శతకములు గలవు. మంచి కమీషను యివ్వబడును.

పరియవారు:—మారుతి రాం అండ్ కో., బెజవాడ.



శ్రీరస్తు.

సుమతి శతకము.



హామని దయచేతును

నాహానిగ నకలజనులు ♦ నా హృదయమున

ధారావహన సేతులు

నోహరిగ జవులుపుట్ట ♦ నుడివెన సుమతీ!

క॥ అక్కటకు, రానిచుట్టము

మొక్కినది నెరి మిరాని వేల్పు ♦ మోహరమునంద చా

నెక్కినది బొటనిగుర్రము

గిట్టికన విమరంగినలయు ♦ గదరా సుమతీ. 2

క॥ అడిగిన సతం బిచ్చుని

మిడిమేలపు తొరను గొల్చి ♦ మిడుట కంటె

నడిగల వెన్నులంద గట్టుక

మడిమన్నక బ్రతుకవచ్చు ♦ మహిలో సుమతీ. 3

క॥ అడియిన కొలువున గొలుచు

గుడిమణియము సేయబోడు ♦ కుజనులతోడక

విడువక కూడిమి నేయను

మడువిని వో డరయ కోరికి ♦ యరుగకు సుమతీ. 4

క॥ అధరము గదలియుం గదలక

మధురము లగు భాష లుడిగి ♦ పోననోని జా

నధికార గోగహరిన

బధిరాంతక శనమూం నూడె ♦ బాసము సుమతీ. 5

క॥ అప్పు గొని చేయి విభవము

చుప్పనం బ్రోయింపుటలు ♦ మూర్ఖునిపముక

దప్పురయని స్మృతుడ్యును

దెప్పురమై మోడ నీయి ♦ దెచ్చుర సుమతీ. 6

క॥ అప్పిచ్చువాడను నై స్వయం

నెప్పడు నెడనొగసి పాని ♦ నేగను చ్చిచ్చుడు

నొప్పడిన యార ను డుము

నొప్పడ నెన్నట్టియూరు ♦ నొరసి ము సుమతీ. 7

క॥ అల్లుని మంచినబలును

గొల్లుని సాహస్యవిద్య ♦ కోమలి నిడముక

అల్లున దెగచిన బియ్యమూ

దెల్లుని కానలును లేపు ♦ పొలియుర సుమతీ. 8

క॥ అకొన్న కూడ యమృతము

తా కొండన గుచ్చువాడె ♦ దాత భవ్యశ్రేణ

నో కొర్పువాడె మనుజుడని

శ్రేణుల గలవాడె నంశ ♦ తిలకండు సుమతీ. 9

క॥ అంకలీ యుడుగినిన హుచ్చును
 వేంకటగి యగులగడపహు ♦ నిడునని బిత్తుని
 బొంకొన్న నూత్తయ దకము
 మేకలరాడియును రోంధి ♦ మేదిని సుమతీ. 10

క॥ ఇచ్చునదే విన్ది రణమున
 బొచ్చునదే మగనంబు ♦ సుకసేన్వరులుకా
 మచ్చునదే నేర్పు వానిగు
 నచ్చునదే పం సాము ♦ ససాగను సుమతీ. 11

క॥ ఇచ్చునది పనసనినోరును
 సమాధుని పిలిచి యన్న ♦ మహాగని నోరు
 పచ్చునది పిలువని నోరును
 గుచ్చునది మను నొప్పిన్ద్రు ♦ గుంతుర సామతీ. 12

క॥ ఉపామునదే నూత్తొప్పిను
 బహుంబదే పెత్తిం బొము ♦ పనినూత్తొప్పిన్
 పడుపునది గొక్కర ముంబద
 కడు నీలం బురుషాగ్ని రుద్రు ♦ గాచలె సుమతీ. 13

క॥ ఉత్తమగుణములు సమన
 ఉత్తమగుణం గలుగనేర్పు ♦ నెయ్యడల చా
 నెత్తిచ్చి కిరణి పోసి
 నీత్రు బిగ్గార మగన ♦ గులలో సామతీ. 14

క॥ ఉదకము చా నెడుపాయమును
 మదమున నుప్పు గుండుచున్దే భంబున్

మొదపుకడ నున్న సృషభముఁ
జదువనియొసఁచుకడనుఁ ♦ జనుకర సుమతి. 15

క॥ ఊకారము నుకారము
వీరీసము గాను నేయ ♦ విసతి సుమతి
నకారము నుకారము
నెను మొనరి చేయువాఁడు ♦ నేర్పరి సుమతి. 16

క॥ ఊమింప మొదలు తియ్యసె
కొట్టె బెడనెడను నెట్లు ♦ కుంజనే ప్రి
నెపములు నెఱుంగు గిడనబడ
గిడటపు చుర్రాచిపొయి ♦ గిడరా సుమతి. 17

క॥ ఎప్పటి కెయ్యక పిస్తెలి
మిప్పటి కాసూలలాడి ♦ యన్మల మసముల్
నొప్పించక తా నొప్పి
తప్పించుక పొరుగువాఁడు ♦ ధన్వంతరి సుమతి. 18

క॥ ఎప్పుడొక దప్పులు వేదము
నప్పుడును గొల్గెఁగూడి ♦ నొక యెట్లున్నా
నప్పుండు పెడగిసెడును
గిప్ప ననించిన విధము ♦ గిడరా సుమతి. 19

క॥ ఎప్పుడు సంపది గలుగును
నప్పుడ బంధువులు వత్తు ♦ రది మెట్లున్నా
దెప్పులుగఁ బెఱుపు నిరాడవ
గప్పులు పదివేలు చేరు ♦ గిడరా సుమతి.

- క॥ ఏలకమీ కనుగాయలు
దూతకమీ బంధుజనుల ♦ దోషము నుమ్మో
చుటకమీ రణమందున
మీలకమీ గురువునాజ్ఞ ♦ మేడిని సుమతీ. 21
- క॥ లకయూరిక నొకకరణము
నొకతర్పురి యైన గాక ♦ నొక దక్షు యైన
నకనికలు గాక యుండునె
నకలందును నొట్టునకక ♦ నహజము సుమతీ. 22
- క॥ బల్లనినతి నొల్లనినతి
నొల్లనినతికాని నిదన ♦ నొల్లని వాడే
నొల్లని కాక యెల్ల
నొల్లనినతి గొల్లనినతి ♦ గుణమున సుమతీ. 23
- క॥ పడలు బంధువును పచ్చును
పడలు నాడు ప్పమూడు ♦ నొప్పుగి వచ్చుకొ
పడలు బంధువునుచెనే
వాడుబంధుగి గిలియి తేమి ♦ నొప్పును సుమతీ. 24
- క॥ కడల బలకలకుం యైనను
బుడమిని బొమ్మి బొమ్మలొక ♦ బుట్టిన యింటం
పడల పుడలపెచ్చినేనియు
బడలపెచ్చి నొగిడిక బానె ♦ పంపుట సుమతీ. 25
- క॥ కనకపు సింహాసనమున
కనకము గూర్చుండి బెట్టి ♦ శుభలగ్నమునం

- దొనరంగం బట్టము గట్టిన
నెనునటిగొణ మేలు మాను ♦ వినురా సుమతీ. 26
- క॥ కిష్కక నొరగొట్టె నను
సప్తమున గోగ్గమెన ♦ నతి తొల్లు నె నె
ముప్పన దేమిదొడ్డె నను
త్సనె ముక్తి మిథి మిగుట ♦ తిక్కము సుమతీ. 27
- క॥ కిమలములు నీలం బొసంగ
గిమలపునిర్మలం ♦ కిమలినభాగం
నివలమ నెలపులు నెప్పనం
నిమిమిథిలె నెత్తితొట ♦ తిక్కము సుమతీ. 28
- క॥ కరణము గరణము కన్నెన
మరణాంతం మాను గాని ♦ మనలేదం సమి
కరణము దననరికరణము
మక్త నమ్మక మర్మ మీక ♦ మనలే సమతీ. 29
- క॥ కరణముల ననునందరిక
విరహబునం దిన్నతొడి ♦ వికటిండుం బమి
గూరుసెనం గింజనం బెట్టక
నరమేస్వరుబరికి యెనం ♦ బొత్తం సుమతీ. 30
- క॥ కరణము నొట్ట యున్నను
గరి మద ముడిగిసను బొము ♦ గణవకయున్నక
కరం దేలు మీట కన్నను
గర మరుమగ తెక్కగొనరు ♦ గజరా సుమతీ. 31

క॥ కనుగాయం గటచి చూచిస
మనలన దనమొగిరు గాక ♦ మధురం బగనా
పను గిలుగుయును లుంపగె
బనిబాలలం బొందువాయం ♦ పృథ్వీ సుమతీ. 32

క॥ కనిగానివానినాత్రయు
నవరనభావములు లేని ♦ నామలవలపు
నమిలి చను పంచి నేనుని
నివిధాయుధ కౌశలంబు ♦ వృక్షరా సుమతీ. 33

క॥ కాను సుమి దుస్సంగిత
బోదుసుమి స్త్రీకాంత ♦ పొందిన చివకా
నాదు సుమి యస్మిచ్చుల
హాససుమి నశులవలపు ♦ తేజసు సుమతీ. 34

క॥ క్రామపాదం దనిసి పక్షిని
కొమలిం బరపొందు గెనయం ♦ గోరుట యెల్ల
భక్తిమనునం పెరిగిపిప్పికి
చేమలు వెన మూగిన్లు ♦ పక్షము సుమతీ. 35

క॥ కారణము లేనిసగిపును
శేరణమును లేనిలేమి ♦ స్పృహస్థిరీతో
బూరణము లేనిబూయ
నీరణములు లేనిపెద్ద ♦ వృక్షరా సుమతీ. 36

క॥ కులకాంతతోడ సెప్పుడు
గలహింపను నట్టికెప్పు ♦ ఘటిగురుపమి

- కలకంఠకంటఁ గిన్నీ
 గొలిపిన సిరి యింట నుండె ♦ నొల్లదు సుమతీ. 37
- క॥ కూరిమి గలదినములలో
 నేరము లెన్నఁడును గలుగి ♦ నేటిపు మఱి యా
 కూరిమి విరహార్థ నను
 నేరములే తోచుచుండు ♦ నిక్కము సుమతీ. 38
- క॥ కొండెప్ప నరునిగట్టచే
 నుచ్చితముగఁ గీడ నచ్చు ♦ నవి యెట్లన్నం
 గించియు నట్లె గొలుచిన
 మందెనెనెఁ దెల్లు నచ్చు ♦ మహిలో సుమతీ. 39
- క॥ కొక్కొక్క మెల్లఁ జదివినఁ
 జక్కనిహృద్య న రాజు ♦ నెందునె నె
 మిక్కిలి కొక్కిము లియ్యకి
 చిక్కమరా వారికారె ♦ సిద్ధము సుమతీ. 40
- క॥ కొఱగాని కొడుకె పుట్టినఁ
 గొఱగానియె కాదు తొడ్రో ♦ గొఱములుం దెలుచు
 తెలుకె తులె వెన్నుపుట్టె
 తెలుకెనె దొప్పెల తెలుచు ♦ సిద్ధము సుమతీ. 41
- క॥ కోమలి నిట్టొసరును
 బాములతోఁ దెలిమి యస్య ♦ భామల పలవ్రక్ష
 నేముల తియ్యఁదన యను
 ఘామిశాల నమ్మకలును ♦ బామరి సుమతీ. 42

క॥ గడనగల మగనిఁజూచిన
 నడుగడుగున మడుఁగులిఁచును ♦ రతినలు చమల్
 గడనుడుగు మగనిఁ జూచిన
 నడపీనుఁగు వచ్చె ననుచు ♦ నగుమరు సుమతీ. 43

క॥ చింతింపకు కడచినపని
 కింతులు నలతు రని నమ్మ ♦ కెంతయు వదిల్
 నంతపుర కాంతలతో
 మంతనములు మాను మిదియె ♦ మతముర సుమతీ. 44

క॥ చీమలు పట్టిన పుట్టలు
 పాముల కిరునైన యట్లు ♦ పామరుఁడు దగ్గ
 హేమంబుఁ గూడఁజెట్టిన
 భూమిశాలపాలఁ జేరు ♦ భువిలో సుమతీ. 45

క॥ చుట్టములు గానివారలుఁ
 జుట్టములము నీ కటంచు ♦ సొంపు చలిర్ప
 న్నెట్టుకొని యూశ్రీయింతురు
 గట్టిగ ద్రవ్యంబు గలుగఁ ♦ గడరా సుమతీ. 46

క॥ చేతులకుఁ దొడవు దానము
 భూరలనాధులకుఁ దొడవు ♦ బొంకమి ధరలో
 నీతియె తొడ నెవ్వారికి
 నాతిక మానంబు తొడవు ♦ నయముగ సుమతీ. 47

క॥ తడ వోర్వక యొడ లోర్వక
 కడువేగం బడచినడిసఁ ♦ గార్వం బగునే

తడ వోర్చిన నొడ లోర్చినఁ
జెడిపోయిన కార్యమెల్లఁ ♦ జేకురు సుమతీ. 48

క॥ తన కోపమె తన శత్రువు
తన శాంతమె తనకు రక్ష ♦ దయ చుట్టంతఁ
దన సంకోపమె స్వర్గము
తన దుఃఖమె నరకమందు ♦ తథ్యము సుమతీ. 49

క॥ తనయూరితపసితనముచు
దన పుత్రుని విద్యఁబుఱు ♦ దినసతి హుఱు
దనపరటి ఘోర్ మందును
మనసున వర్ణింప రైట్టి ♦ మనుజులు సుమతీ. 50

క॥ తనకలిమి యింద్రిభోగము
తనదుఃఖమె సర్వలోక ♦ దారిద్ర్యంబు
దనచావు జలప్రియము
తనవలచినయదియె రంభ ♦ తథ్యము సుమతీ. 51

క॥ తనవారు లేనిచోటను
జన వింశక లేనిచోట ♦ జగడముచోటకొ
అనుమాన మైనచోటను
మనుజులను నిలువఁ దగదు ♦ మహిలో సుమతీ. 52

క॥ తమలము సేయనినోరును
రమణుల చనుమొసలమీఁద ♦ రాయనిమేను
గమలములు లేనికొలఁచును
హిమధాముఁడు లేనిరాత్రి ♦ హీనము సుమతీ. 53

క॥ తలనుండు విషము ఘడికిని
 నెలయంగా దోకనుండు ♦ సృష్టికమునకుం
 దల దోక యచక యుండును
 ఖలునకు నిలునెల్ల విషము ♦ గజరా సుమతీ. 54

క॥ తలపొడుగు ఘనము బోసిన
 నెలయాలికి నిజము లేను ♦ వివరంపంగా
 దల పడివి బాసం నేసిన
 నెలయాలిని నమ్మరాదు ♦ వినురా సుమతీ. 55

క॥ తలమాసిన నాలుమాసిన
 చలుచలు మాసినను బాహి ♦ చల్లభునైన
 గులకాంత తై స రోగురు
 తిలకింపంగ భూమిలోన ♦ తిరముగ సుమతీ. 56

క॥ తా ననుభవింప నగ్గము
 మాసనపతి జేరు గొంత ♦ మఱి భంగితమూ
 గానల నీగలు గూర్చిన
 శేనియ మొరు జేరున్లు ♦ తిరముగ సుమతీ. 57

క॥ దగ్గట గొండెము సెప్పెడు
 ప్రిగ్గడపలుకులకు రాని ♦ ప్రియుడై మఱి తా
 నెగ్గు ప్రిజ కాచరించుట
 బొగ్గులకై కల్పతరువు ♦ బాడుచుట సుమతీ. 58

క॥ ఘనపతి సఖుడై యూడిన
 నెనయంగా కిప్పుడు భిక్షి ♦ మెత్తంగ వలసె

- దనవారి కెంత గలిగిన
 ఓనభాగ్యమె తనకు గాక ♦ తక్కిము సుమతీ. 59
- క॥ ధీరులకుఁ జేయుమే లది
 నారం బగు నారికేళి ♦ సలిలముభంగిన్
 గౌరవమున మఱి మీఁదట
 భూరిసుఖావహము సగును ♦ భవితో సుమతీ. 60
- క॥ నడువక మీ పేరు మాక్కట
 గుడువక మీ శత్రునింట ♦ గూరిమితోడక
 ముడువక మీ పరభసముల
 నుడువక మీ పేరులమనసు ♦ నొప్పంగ సుమతీ. 61
- క॥ నమ్మక సుంకరి జూడరి
 నమ్మక మగసాలెవాని ♦ నలు వెలయాలిన్
 నమ్మక మంగడివానిని
 నమ్మకమీ వామహస్త ♦ సవనిని సుమతీ. 62
- క॥ సయమున బాలుర ద్రావిడు
 భయమునను విషమ్మునై న ♦ భక్తితురుగా
 నయ మెంత దోసకారయె
 భయమే చూపంగనలయ ♦ బొగుగ సుమతీ. 63
- క॥ నరపతులు మేర దప్పిన
 దిర మొప్పగ విభవ యింట ♦ దీర్పరి యైన
 గిరణము వై దిను డై నను
 మరణాంతక మాను గాని ♦ మానమ సుమతీ. 64

క॥ సవరసభావాలాంకృతి
కవితాగోష్ఠ్యయును మధుర గానమును చా
సవివేకి కేంత చెప్పిన
తెవిటికి సం కూడినట్లు ♦ సిద్ధము సుమతీ. 65

క॥ సన్న్యకుమీ సభలోపల
సన్న్యకుమీ తల్లి దండ్రీ ♦ గాథలతోడ
సన్న్యకుమీ సరస తీతో
సన్న్యకుమీ విస్మయరస ♦ సయ మగు సుమతీ. 66

క॥ సేరే పాణాధారము
నోరే రసభరితమైన ♦ నుడువుల కెల్ల
నారే నరులకు రత్నము
చీరే శృంగారమందు ♦ సిద్ధము సుమతీ. 67

క॥ సగ వల దెస్వరితోడను
సగనంగా నలదు లేమి చచ్చిన పిరికి
దెగనాడనలదు సభలను
మగునకు మన నియ్యనలదు ♦ మహిలో సుమతీ. 68

క॥ సతికడకు చన్ను గూర్చిన
సతికడకును వేల్పుకడకు ♦ సద్గురుకడకు
సతుకడకు రిత్తిచేతుల
మతిమంతులు చనరు నీతి ♦ మార్గము సుమతీ. 69

క॥ సని సేయునెడల దానియు
ననుభవమున రంభ మంత్రీ ♦ యాలోచనలం

దనభస్మక్రయేడలఁ దల్లియు
నను దనసీలకాంత యుండ ♦ నగురా సుమతీ. 70

క॥ పరనారీసోదరుడై
పరధనముల కానడవ ♦ పరులకు హితుడై
పరులు దనుఁ బొగడ నెగడియుఁ
బరు లలిగిన నలుగ నతఁడు ♦ పరముఁడు సుమతీ. 71

క॥ పరసతికూటమిఁ గోరకు
పరధనముల కానడవ ♦ పరు నెంచునెవ్వరొ
నరిగాని గోష్ఠి నేయకు
సిరి చెడి చుట్టంబుకడకుఁ ♦ జేరకు సుమతీ. 72

క॥ పరసతుల గోష్ఠినుండిను
పురుషుఁడు గాంగేయుడైన ♦ భావి నిరదనమం
బరసతి సుఖీలయెనను
బరుసంగతి నున్న నింద ♦ పాలగు సుమతీ. 73

క॥ ఒరు నాత్మఁ డలఁచునతి విడు
మఱుమాటలు పలుకునతుల ♦ మన్నింపనెవ్వరొ
నెఱ పెఱుంగని భటు నేలకు
తఱుచుగ సతిఁ గనయఁబోకు ♦ తగమర సుమతీ. 74

క॥ పరులకు నిష్ఠము నెప్పకు
పొరుగిండ్లకుఁ బనులు లేక ♦ పోసకు మెప్పుడుం
బరుఁ గదిసిన సతిఁ గనయకు
మెఱింగియు బిరుసై నహయము ♦ నెక్కడు సుమతీ. 75

క॥ పర్వముల సతులఁ గవయకు
ముక్తిశ్వరు కరుణనమ్మి ♦ యుబ్బకు మదిలో
గర్వింప నాలిఁ బెంపకు
నిర్వాహము లేనిచోట ♦ నిలువకు సుమతీ. 76

క॥ పలుదోమి సేయు విడియము
తలగడిగిననాటి నిచ్చి ♦ తరుణులయెడలం
బాలయలుక నాటికొంటమి
వెల యిచ్చని చెప్పరాదు ♦ వినురా సుమతీ. 77

క॥ పోలెఁబుగని పతికొలుపును
గూటంబున కెఱుకపడని ♦ కోమలిరతియుం
బేతు న్ని తేయు చెలిమియు
నేటిక నెదు రీదిన్బట్టి ♦ లెన్నఁగ సుమతీ. 78

క॥ పాలను గలసినజలమును
బాలనిక్కుబుసనె యుండుం ♦ బరికింపంగాఁ
బాలచవిఁ బెఱుమఁ గావునఁ
బాలనుఁ డగువానిపొందు ♦ నలమర సుమతీ. 79

క॥ పాలనున కై నయాపద
బాలింపడి తీర్చనలదు ♦ సర్వజ్ఞనకుం
దే లన్నిఁ బడఁగఁ బట్టిన
మే లెఱుంగునె మీఱుఁగాన ♦ మేదిని సుమతీ. 80

క॥ పిలువని పనులకుఁ బోవుట
గలయనినతిరతియు రాజు ♦ గాననికొలుపుం

- బిలువని పేరంటంబును
 వలవనిచెలిమియును జేయ ♦ వలదుర సూమతీ. 81
- క॥ పురికిని బాణము కోమటి
 నరికిని బాణంబు సిరు ♦ ననుమతిలోన
 గరికిని బాణము తొండము
 సిరికిని బాణంబు మగువ ♦ సిద్ధము సూమతీ. 82
- క॥ పులిచాలు దెచ్చి గుచ్చి
 నలనడంగ గుండె గోసి ♦ యజుచే నిుజ్జీరి
 దలపాడంగు ధనముం బోసిన
 నెలమినికొక గూర్చిలేదు ♦ వినురా సూమతీ. 83
- క॥ పెట్టె దినములలోల
 నెట్టడెపుల న నచ్చు ♦ నానార్థములు
 బెట్టనిదిసములం గనకపు
 గట్టెక్కున నేమిలేదు ♦ గదరా సూమతీ. 84
- క॥ పొరుగునం బగివాడ మండసి
 నిర పంపంగ వానికాడ ♦ యేలికి యెనక
 ధరం గాంధు కొండెమనను
 గనకాలను బ్రతుకు పాడు ♦ గదరా సూమతీ. 85
- క॥ బుగారు కడునం బెట్టె
 నంగరిమునం బొత్తబోన ♦ సరనండ పైలే
 నంగడి కెచ్చుము లాడకు
 నెంగిలితో బెలిమి నలదు ♦ నినురా సూమతీ. 86
- క॥ బలవంతండ నా కేమని
 పలుపురలో నిగిహించి ♦ పలుకట మేల

బలవంతమైనసర్పము
చలిచీమలచేతఁ బ్రక్కి ♦ చావడె సుమతీ. 87

క॥ మండలపతిసముఖంబున
మెండైనప్రభాని లేక ♦ మెలఁగుట యెల్లం
గొండంత మదపుటేనుఁగు
తోండము లేకుండినట్లు ♦ దోచుర సుమతీ. 88

క॥ ముంతిరి గలవానిరాజ్యము
తంతిరిము సెడనండ నిలుచుఁ ♦ దఱుచుగ భరలో
మంతిరివిహీనుని రాజ్యము
జంతిరిపుఁ గీ లూడినట్లు ♦ జరుగదు సుమతీ. 89

క॥ మాటకుఁ బ్రాణము సత్యము
కోటకుఁ బ్రాణంబు సుభట ♦ కోటి ఫరిత్రిక
బోటికిఁ బ్రాణము మానము
చీటికిఁ బ్రాణంబు వాఱు ♦ సిద్ధము సుమతీ. 90

క॥ మానసునుఁ డాత్మ పృతి చెడి
క్రీనుండగువాని నాశ్రయించుట యెల్ల
మానెడుజలముల లోపల
నేనుఁగు మెయి దాచినట్లు ♦ ధైరుఁగుర సుమతీ. 91

క॥ రా గొమ్మని పిలువనియూ
ఘోషాలునిఁ గొల్పి భుక్తి ♦ ముక్తులు గలవే
దీపంబు లేని యింటను
జేల్చిన కి శ్వాడినట్లు ♦ సిద్ధము సుమతీ. 92

క॥ సూపించి సలికి బొంకకు
 ప్లాసగుచుట్టంబు నెగ్గు ♦ పలుకకు మదిలోఁ
 గోపించురాజుఁ గొల్పకు
 పాపపుదేశంబు సొరకు ♦ పదిలము సుమతీ. 93

క॥ లావు గలవానికింటెను
 భావింపఁగ నీతివరుడు ♦ బలవంతుండౌ
 గానంబంత గజంబును
 మావటివాఁ డెక్కినట్లు ♦ మహిలో సుమతీ. 94

క॥ సరిదైసి చేను దున్నకు
 కలునైనను బంధుజనుల ♦ కడ కేఁగికుమీ
 పరులకు మర్మము నెప్పకు
 పిఱికికి దళవాయితెను ♦ పెట్టకు సుమతీ. 95

క॥ సరిపంట లేనియూరును
 దొరయుండనియూరు తోడు ♦ దొరికని డెరువుకొ
 ధర నృపతి లేనిగృహమును
 సరయంగా రుద్రభూమి ♦ యనఁ దగు సుమతీ. 96

క॥ సలరసము సతికిఁ బుట్టక
 బలిమిని దమకించి విడుడు ♦ పైకొను తెల్లకొ
 మలయజము సానమోదను
 జల ముంపక తీసిపట్టి ♦ చందము సుమతీ. 97

క॥ విసఁ దగు నెవ్వరు నెప్పిన
 వినిసంతనె వేగపడక ♦ వివరింపఁ దగుకొ

- గని కల్ల నిజముఁ డైలిన
మనుజుఁడై పో నీతిపరుఁడు ♦ మహిలో సుమతీ. 98
- క॥ వీడెము సేయనినోరును
జేడెల యశరామృతింబుఁ ♦ జెందనినోరుం
బాడంగ రాని నోరును
బూడిద కిరవై నపాడు ♦ బొందర సుమతీ. 99
- క॥ వెలయాలివలనఁ గూరిమి
గలుగదు మఱి గలిగెనేని ♦ కడఁజేటదుగా
పలుపురు నడచెడు తెరపునఁ
బులు మొలవదు మొలచెనేని ♦ పొదలదు సుమతీ 100.
- క॥ వెలయాలు సేయుబొసలు
వెలయఁగ సగసాలెపొందు ♦ వెలమ చెలిమియుం
గలలోనుఁ గన్న కలిమియు
విలసిలిముగ నమ్మరాదు ♦ వినురా సుమతీ. 101
- క॥ శుభముల నొందని చదువును
నభిసయముగ రాగరసము ♦ నొందనిపాటల్
గుభగుభలు లేని కూబమి
సభమెచ్చని మాటలెల్లఁ ♦ జప్పన సుమతీ 102
- క॥ సరసము విరసముకొఱకే
పరిష్కారములు లభిక ♦ బాధలకొఱకే
పెరుగుట విలుగుటకొఱకే
ధరతగ్గుట హెచ్చుకొఱకే ♦ తథ్యము సుమతీ. 103
- క॥ మేలెంచని మాలిన్యని
మాలను సగసాలెవాని ♦ మంగలి హితుఁగా

- నేలిన నరపతిరాజ్యము
నేలఁ గలసిపోవుఁగాని ♦ నెగడదు సుమతీ. 104
- క॥ స్త్రీలయెడ వాదులాడుకు
బాలురతోఁ జెలిమిచేసి ♦ భాషింపకుమీ
మేలైన గుణము విడువకు
మేలినసుతి నిందనేయ ♦ కెన్నఁడు సుమతీ. 105
- క॥ సిరి దా వచ్చిననచ్చును
సలిలముగ నారికేళ ♦ సలిలముభంగిన్
సిరి దాఁ బోయినఁ బోవును
గరి మింగిన నెలఁగవండు ♦ కరణిని సుమతీ. 106
- క॥ మది నొకని నలచి యుండఁగ
మదిచెడి యొక కూర్చివిటుండు ♦ మానక తిరుగున్
బదిఁ జిలుక పిల్లిపట్టిన
జదువునె యూపంజరమున ♦ జగతిని సుమతీ. 107
- క॥ పుణ్యోత్సాహమ్ము తండ్రికిఁ
బుత్తుండు జన్మించినపుడె ♦ పుట్టదు జను లా
పుత్తునిఁ గనుగొని పొగడఁగఁ
బుణ్యోత్సాహంబు నాఁడు ♦ పొందుర సుమతీ. 108
- క॥ వేసరపు జాతిగానీ
వీసముఁ దాఁ జేయన్బట్టి ♦ వ్యర్థుండు గానీ
దాసి కొడుకై నఁ గానీ
కాసులు గలవాఁడె రాజు ♦ గదరా సుమతీ. 109
- సుమతిశతకము సమాప్తము.



ఉపవాచకములు.

1. నీతికథామంజరి	అపూర్వము ...	0- 2-0
2. భక్తకథామంజరి	" ...	0- 3-0
3. బాలధృవ చరిత్ర	" ...	0- 3-0
4. బాలకుశలవ చరిత్ర	" ...	0- 5-0
5. హనుమంతుడు	" ...	0- 4-0
6. కంసవధ	" ...	0- 3-0
7. రామాయణ నీతికథలు	" ...	0- 6-0
8. భారత నీతికథలు 1వ భాగము	" ...	0- 6-0
9. డిటో 2వ " "	" ...	0- 8-0
10. భారతపుత్రులు 1వ భాగము	" ...	0- 6-0
11. డిటో 2వ " "	" ...	0- 8-0
12. శ్రీకృష్ణరాయబారము	" ...	0- 5-0
13. రఘుకుల వీరులు	" ...	0- 6-0
14. భాగవత నీతికథలు	" ...	0-10-0
15. అభిమన్యుడు	" ...	0- 8-0
16. ధౌమ్యయుషి	" ...	0-10-0
17. ఆంధ్రవీరారాధన మొదటి భా.	" ...	0-12-0
18. డిటో రెండవ భా.	" ...	0-10-0
19. ఆంధ్రోత్తమము	" ...	0- 8-0
20. వామన	" ...	0- 2-0

MARUTI SELECTIONS FROM PROSE & POETRY (ENGLISH)

BY KOTABU HAMARAO GARU, M.A., L.T

Part I 0-14-0

Part II 1-0-0

Stories from Andhra Poets 0-8-0

అయినచో :—మూ దుతి రాం అండ్ కో., బెజవాడ.

మారుతి వాచకములు.

(మహావాది వేంకటేశ్వరము, బి.ఎ., భాగవాద)

సారాయుజ్యము (సామర్థ్యము)

మారుతి వాచకము	మొదటితరగతి	అక్షాంశము	0. 2.0
డిబ్బా	రెండవతరగతి	"	0. 3.0
డిబ్బా	మూడవతరగతి	"	0. 4.0
డిబ్బా	నాల్గవతరగతి	"	0. 5.0
డిబ్బా	అయిదవతరగతి	"	0. 6.0
డిబ్బా	ఆరువతరగతి	"	0. 7.0
డిబ్బా	ఏడవతరగతి	"	0. 8.0
డిబ్బా	ఎనిమిదవతరగతి	"	0. 9.0
డిబ్బా	నాల్గవ ఫారము	"	0. 10.0
డిబ్బా	బదవ ఫారము	"	0. 11.0

మారుతి గణితబోధనీలు.

మారుతి గణితబోధనీ	మొదటితరగతి	0. 2.0
డిబ్బా	రెండవతరగతి	0. 3.0
డిబ్బా	మూడవతరగతి	0. 4.0
డిబ్బా	నాల్గవతరగతి	0. 5.0
డిబ్బా	అయిదవతరగతి	0. 6.0
డిబ్బా	ఆరువతరగతి	0. 7.0
డిబ్బా	ఏడవతరగతి	0. 8.0
డిబ్బా	ఎనిమిదవతరగతి	1. 0.0

మారుతి సూత్ర సవిక్రమవాచకములు.

మారుతి సూత్ర సవిక్రమవాచకము	మొదటితరగతి	అక్షాంశము	0. 2.0
"	రెండవతరగతి	"	0. 3.0
"	మూడవతరగతి	"	0. 4.0
"	నాల్గవతరగతి	"	0. 5.0

మారుతి వాచకము - మారుతి వాచకము అయిదవ ఫారము, అయిదవ ఫారము

